

## VÝZVA ZDRUŽENIA SUDCOV SLOVENSKA

**k dodržiavaniu medzinárodných štandardov a ústavných princípov Slovenskej republiky pri uskutočňovaní legislatívnych zmien týkajúcich sa fungovania súdnej moci v Slovenskej republike.**

V súvislosti s uskutočňovanou reformou súdnej moci na Slovensku Združenie sudcov Slovenska vyzýva jej iniciátorov, najmä Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ale aj Národnú radu Slovenskej republiky, ktorá navrhované novely statusových a iných zákonov týkajúcich sa sudcov a súdnej moci schvaľuje, k dodržiavaniu medzinárodných štandardov a ústavných princípov, na ktorých je Slovenská republika ako demokratický a právny štát založená.

V ostatnom čase sme svedkami rozsiahlych legislatívnych zmien týkajúcich sa postavenia sudcov, výberových konaní, zložení výberových komisií, disciplinárnych senátov, prechodu viacerých právomocí na ministra spravodlivosti, znižovania plátov sudcov a ich sociálneho zabezpečenia a v neposlednom rade aj rozsiahlej dehonestácie a škandalizácie sudcov a ich práce.

Vzhľadom na narastajúci rozmer týchto útokov na súdnu moc, Združenie sudcov Slovenska sa obrátilo na medzinárodnú a európsku asociáciu sudcov (UIM a EAJ) so žiadosťou o pomoc a zaujatie stanoviska k legislatívnym zmenám, ktoré sa udiali a ešte sa udiať majú.

Európska asociácia sudcov na rokovaní v Istanbule 4. septembra 2011 jednohlasne schválila **„Rezolúciu o súlade noviel zákonov a navrhovaných noviel zákonov týkajúcich sa právnej úpravy postavenia sudcov v Slovenskej republike s medzinárodnými štandardami o sudcovej nezávislosti“**, v ktorej odkázala na viacero zásadných medzinárodných dokumentov (Odporúčanie CM/Rec (2010) 12 Výboru ministrov členským štátom o sudcoch: nezávislosť, efektívnosť a zodpovednosť, CCJE stanovisko číslo 1 (2001) o štandardoch týkajúcich sa nezávislosti súdnej moci a nepreložiteľnosti sudcov, CCJE stanovisko číslo 3 (2002) o princípoch a pravidlách ovládajúcich profesionálne správanie sudcov najmä etiku, nezlučiteľné správanie a nestrannosť, CCJE stanovisko číslo 10 (2007) „Súdna rada v službách spoločnosti“ ako aj ostatné medzinárodné dokumenty, CCJE (2010) 3 Magna Carta sudcov (základné princípy), Európsku chartu o štatúte sudcov, Rezolúciu ENCJ prijatú v Budapešti v máji 2008 o samospráve súdnej moci: Vyvážená nezávislosť a zodpovednosť a v ktorej zároveň upozornila príslušné štátne orgány Slovenskej republiky, aby zabezpečili svetovo uznávané štandardy nezávislosti súdnej moci, tieto vždy dodržiavali a neprijímali žiadne opatrenia ktoré by ich mohli kompromitovať.

Európska asociácia sudcov vyjadrila vážne obavy, že viacero z predmetných noviel vedie k zvýšeniu celkového vplyvu vlády na súdnu moc a ohrozeniu nezávislosti sudcov a súdnej moci a to najmä pokiaľ ide o:

- **výber, menovanie a kariérny postup sudcov**, nakoľko je evidentné, že navrhované zmeny v zložení výberových komisií, v ktorých viac než polovicu členov menuje minister, je krok nesprávnym smerom a proti súčasným tendenciám všetkých medzinárodných štandardov;
- **disciplinárne konania**, keďže prenesenie právomoci iniciovať konanie na člena vlády porušuje rovnováhu moci a takéto opatrenie nemôže priniesť zvýšenie dôvery v súdnu moc a môže zvýšiť podozrenie z politického zásahu. Čo je nevyhnutné, je rýchly a spravodlivý proces pred disciplinárnym súdom;

- **neoprávnenú kritiku súdnej moci**, nemiestne kritizovanie súdnych rozhodnutí, špecifické komentáre vyjadrujúce nepodložené pochybnosti o správnosti súdnych rozhodnutí rovnako ako urážlivé výroky predstaviteľov výkonnej a zákonodarnej moci na adresu sudcov a súdnej moci ako takej. Zdržanie sa týchto praktík je najefektívnejším spôsobom ako zvýšiť dôveru v súdnu moc. Inak takáto kritika nielen formuje prostriedky na vytváranie neprimeraného nátlaku na predstaviteľov súdnej moci ale môže podkopať dôveru a rešpekt, ktorý obyvatelia majú v ich právny systém;
- **platové pomery sudcov** – je potrebné zabezpečenie odmeňovania sudcov zodpovedajúce vážnosti ich profesie a stupňu ich zodpovednosti vo výške, ktorá ich chráni pred tlakom namiereným na ovplyvňovanie ich rozhodnutí a všeobecne na ich správanie pri výkone ich funkcie, zabezpečujúce aspoň minimálne zvyšovanie platov v súvislosti so zvyšovaním životných nákladov a zároveň neprijímať žiadne opatrenia, ktoré by mohli ohroziť vyššie uvedené princípy, ktoré sú základnými pre zachovanie demokracie a právneho štátu.

V tejto súvislosti Európska asociácia sudcov **napomenula** všetky sféry výkonnej moci, aby sa stránili všetkých nebezpečných prejavov narúšajúcich nezávislosť súdnej moci neprimeranou kritikou súdnych rozhodnutí, **upozornila**, že žiadna z ostatných mocí v štáte sa nemôže pod zámienkou zodpovednosti snažiť o získanie neprimeraného vplyvu na súdnu moc, nakoľko iba transparentnosť konaní a riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí sú prostriedky garantujúce zvýšenie dôvery v súdnu moc a zároveň **vyсловila** ochotu poskytnúť svoju pomoc pri hľadaní vyrovnaného spôsobu zvýšenia dôvery verejnosti v súdnu moc bez narušania jej nezávislosti.

***Vzhľadom na vyššie uvedené Združenie sudcov Slovenska žiada výkonnú a zákonodarnú moc Slovenskej republiky, aby vyvinuli maximálne úsilie na odstránenie nesúladu prijatých noviel tzv. „sudcovských zákonov“ s uvedenými medzinárodnými štandardmi a Ústavou Slovenskej republiky, v rámci prebiehajúceho legislatívneho procesu o ich ďalších novelách zohľadňovali pripomienky odbornej sudcovskej verejnosti a aby pri realizácii reformy súdnej moci rešpektovali Združenie sudcov Slovenska a súdnu moc ako rovnocenného partnera a priznali jej postavenie, ktoré jej v demokratickom právnom štáte, v súlade s princípom trojdelenia štátnej moci prináleží.***

Združenie sudcov Slovenska vyjadruje presvedčenie, že len týmto spôsobom sa Slovensko vyhne podobným negatívnym hodnoteniam na medzinárodnej úrovni a nastúpi cestu skutočnej reformy justičného systému, ktorá povedie k zefektívneniu súdnych konaní, zlepšeniu vymožitelnosti práva a v neposlednom rade k zvýšeniu dôvery občanov v sudcov a súdnu moc.

K tejto výzve sa pripája a plne sa s jej obsahom stotožňuje aj druhá najväčšia stavovská organizácia sudcov na Slovensku – Únia sudcov Slovenska.

V Košiciach, 14. septembra 2011

Dana Bystrianská

prezidentka Združenia sudcov Slovenska